

موضوع:

تومور مغزی

تهیه و تدوین:

واحد آموزش به بیمار

مرکز آموزشی درمانی آیت الله کاشانی شهرکرد

پمفلت آموزش سلامتی و پیشگیری بالینی

عنوان آموزشی:

تومور مغزی

Brain tumors

آموزش سلامتی و پیشگیری بالینی بیماران

تومور مغزی چیست؟

تومور مغزی به رشد یک توده غیر طبیعی در مغز که امکان دارد خوش خیم یا بدخیم باشد، اطلاق می شود. توجه داشته باشید که یک تومور خوش خیم مغز ممکن است به اندازه یک تومور بد خیم ناتوانی ایجاد کند، مگر این که به طور مناسب تحت درمان قرار گیرد.

انواع تومورهای مغزی

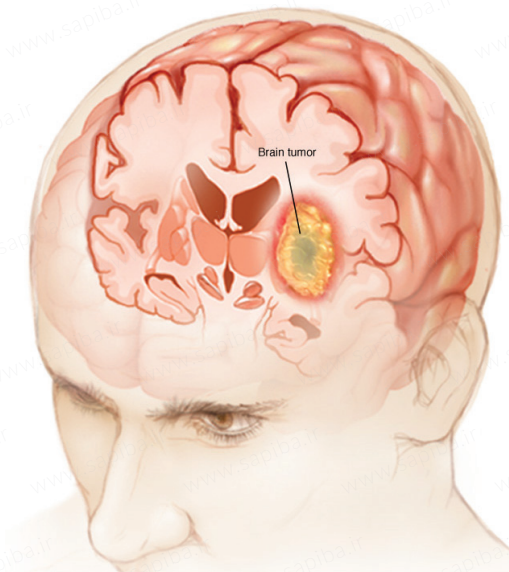
به طور کلی می توان تومورهای مغزی را به دو گروه اولیه و ثانویه تقسیم بندی کرد:

❖ تومورهای اولیه آنهایی هستند که از مغز و پرده های پوشاننده آن (سخت شامه یا Dura mater) منشاء می گیرند.

❖ تومورهای ثانویه از سایر مناطق بدن مثل ریه، پستان، دستگاه گوارش و... به مغز انتشار یافته اند و اصطلاحاً متاستاز نامیده می شوند.

از نظر شیوع، تقریباً هر دو مورد مشابه هستند و می توان گفت هر کدام نیمی از موارد را تشکیل می دهند. اما در برخی آمارها شیوع متاستاز، بیشتر از گروه تومورهای اولیه است.

از نظر میزان بدخیمی می توان متاستازها را تماماً بدخیم در نظر گرفت، در حالی که تقریباً نیمی از تومورهای اولیه خوش خیم هستند. اگر چه احتمال پیدایش تومورها در هر سنی وجود دارد اما بیشتر در کودکان ۳ تا ۱۲ سال و بزرگسالان ۴۰ تا ۷۰ ساله مشاهده می شود. اغلب تومورهای مغزی کودکان از نوع اولیه است.

علائم تومورهای مغزی

تومورهای مغزی بسته به نواحی درگیر می‌توانند علائم بسیار متنوع و بعضاً گول‌زننده‌ای را پدید آورند. بعضی از این علائم به حدی موزی و مرموز هستند که گاه حتی متخصصین را هم به اشتباه می‌اندازند، به اندازه‌ای که گاه ماه‌ها یا حتی سال‌ها زمان لازم است تا توموری تشخیص داده شود. این علائم می‌توانند به صورت حاد و ناگهانی یا بسیار تدریجی و موزیانه پدید آیند. محل درگیر، سرعت رشد تومور، میزان دقت فرد بیمار، سطح فرهنگی - اجتماعی او و بسیاری از موارد دیگر می‌توانند در سرعت تشخیص ارزش داشته باشند.

بعضی از علائم این تومورها عبارت هستند از:
سردرد، تشنجات، اختلال حافظه، تغییرات خلق و خو، اختلال در
قدرت عضلانی بخشی از بدن، اختلالات حسی در بخشی از بدن،
اختلال پیشرونده تکلمی و علائم متفرقه دیگر.

عوامل افزایش دهنده خطر

عوامل خطر ذکر شده در زیر مربوط به سرطان‌های سایر نقاط
بدن که به مغز گسترش می‌یابند هستند:

◀ تغذیه نامناسب، به خصوص کم بودن فیبر غذایی عامل خطر
سرطان روده

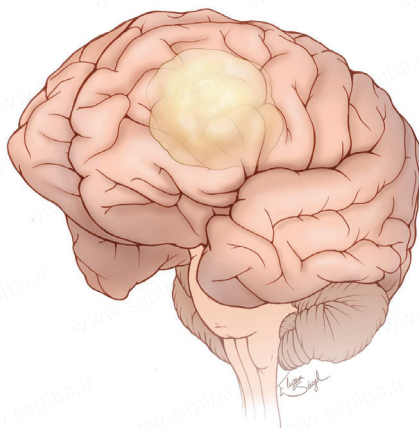
◀ سیگار کشیدن عامل خطر سرطان ریه

◀ مصرف الکل عامل خطر سرطان کبد

◀ قرار گرفتن بیش از حد در مقابل آفتاب عامل خطر ملانوم

بدخیم پوست

◀ وجود یک سرطان دیگر در هر نقطه‌ای از بدن

عواقب مورد انتظار

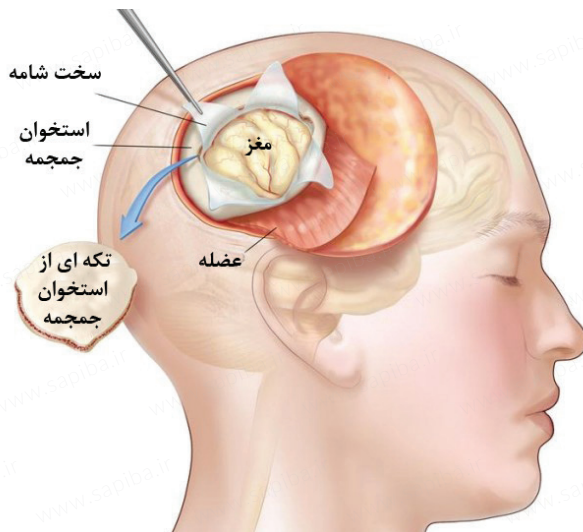
در صورتی که تومور مغزی درمان نشود، آسیب دائمی مغز یا مرگ در انتظار بیمار خواهد بود. رشد تومور به خارج توسط استخوان‌های جمجمه محدود می‌شود، بنابراین این مغز است که در اثر رشد تومور، تحت فشار قرار می‌گیرد. اگر تومور زود کشف شود و به سرعت جراحی شود یا تحت اشعه درمانی و شیمی درمانی قرار گیرد، بهبود کامل اغلب امکان پذیر خواهد بود.

عوارض احتمالی

ناتوانی یا مرگ، در صورتی که نتوان تومور را به علت اندازه یا جای خاص آن، تحت عمل جراحی قرار داد.

درمان

در صورت امکان، عمل جراحی و برداشتن تومور تا حد ممکن انجام می‌شود (تا به این ترتیب از فشار روی مغز کاسته شود). امکان دارد از اشعه درمانی نیز استفاده شود. تومورهای خوش خیم معمولاً قابل معالجه هستند؛ هر چند گاهی محل تومور، برداشت کامل آن را غیرممکن می‌سازد. چنانچه توموری به داخل بافت مغز نفوذ پیدا کند، به طوری که برداشت کامل آن امکان پذیر نباشد، احتمال عود بیماری بعد از عمل جراحی وجود دارد. هم تومورهای خوش خیم و هم انواع بدخیم می‌توانند باعث اختلالات عصبی عمیق و جبران ناپذیر شوند.

فراموش نکنید تومورهای بدخیم اولیه یا ثانویه قابل علاج نیستند.

تومورهای مغزی ممکن است مسیر جریان مایع مغزی نخاعی در مغز را مسدود ساخته و با تجمع این مایع در داخل و اطراف نسج مغز باعث افزایش فشار بر ساختارهای مغز شوند. این یکی از عوارض جدی تومورهای مغزی است که اصطلاحاً به آن **هیدروسفالی** می‌گویند. برای دفع فشار و کاهش خطر آسیب بیشتر به مغز، گاهی تخلیه این مایع ضرورت پیدا می‌کند.

داروها

داروهای کورتیزونی برای کاهش تورم بافت مغز، داروهای ضد تشنج برای کنترل حملات تشنج، داروهای ضد درد، داروهای ضد سرطان.

فعالیت

تا حدی که قدرت شما اجازه می دهد فعالیت خود را حفظ کنید.
کار، ورزش و فعالیت بدنی متوسط داشته باشید. زمانی که خسته
می شوید استراحت کنید.

رژیم غذایی

رژیم غذایی عادی و متعادل داشته باشید. اگر قادر به خوردن
غذای عادی نباشید، شاید اضافه کردن مکمل ویتامینی و مواد
معدنی لازم باشد.